

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

КУРСОВА РОБОТА

з державного та регіонального управління

на тему:

« Розвиток територіальних громад в Україні »

Студента 4 курсу, АПУА групи
Спеціальності 281 Публічне управління та
адміністрування

Матяша Іллі Сергійовича

Керівник: доктор наук з державного управління, професор

Лазор Олег Ярославович

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

_____ (_____)

Підпис

Прізвище та ініціали

_____ (_____)

Підпис

Прізвище та ініціали

ЗМІСТ

ВСТУП.....	Помилка! Закладку не визначено.
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	4
1.1. Історичний аспект місцевого самоврядування в Україні.....	4
1.2. Поняття, принципи та правові засади розвитку територіальних громад	10
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ..	14
2.1. Етапи розвитку територіальних громад в Україні	14
2.2. Перспективи розвитку територіальних громад в Україні	19
2.3. Виклики розвитку територіальних громад в Україні	21
2.4. Досвід розвитку територіальних громад у Польщі.....	24
Висновки	Помилка! Закладку не визначено.
Список використаних джерел	Помилка! Закладку не визначено.

ВСТУП

Актуальність теми. В сьогоденні, розвиток територіальних громад в Україні залишається ключовою стратегічною ініціативою, оскільки вона спрямована на посилення ролі місцевих органів влади, забезпечення їхньої фінансової стійкості та розширення повноважень у сферах економічного розвитку, соціального обслуговування та місцевого самоврядування. Реформа децентралізації влади сприяє створенню ефективної системи управління на місцевому рівні, підвищує рівень участі громадян у прийнятті рішень, сприяє розвитку місцевих господарств та забезпечує сталий економічний і соціальний розвиток країни.

Метою роботи є дослідження та аналіз процесу розвитку територіальних громад в Україні.

Завдання дослідження:

- Дослідити історичний аспект місцевого самоврядування в Україні
- Розкрити поняття, принципи та правові засади розвитку територіальних громад
- Проаналізувати етапи розвитку територіальних громад в Україні
- Виокремити перспективи розвитку територіальних громад в Україні
- Виокремити виклики розвитку територіальних громад в Україні
- Дослідити розвиток територіальних громад у Польщі

Об'єктом курсової роботи є теоретичні основи та практичний досвід розвитку територіальних громад

Предмет дослідження: територіальний розвиток громад України

Під час роботи були використані загальнонаукові методи, а саме теоретичні та емпіричні. Логіка та методологія дослідження обумовили структуру роботи, яка складається з двох розділів, шести підрозділів, вступу та висновків, списку використаної літератури.

Методичну та методологічну основу досліджень становлять вітчизняні публікації, а також дослідження таких авторів як Н.Г. Пігуль, О.В. Люта

Під час досліджень були використанні комунікативний, ситуаційний, порівняльний та статистичний аналіз.

Висновки

Отже, історія місцевого самоврядування в Україні пройшла через різні етапи розвитку, від первісних форм самоврядування до сучасної системи, яка базується на принципах децентралізації влади та надання органам місцевого самоврядування організаційної та фінансової автономії.

Розвиток територіальних громад представляє собою комплексний процес, орієнтований на зміцнення та розширення можливостей громад на конкретній території. Збалансоване використання територіальних ресурсів є ключовим елементом цього процесу, де сталий розвиток визначається як стратегічний підхід, спрямований на задоволення потреб сучасного населення, не зашкоджуючи при цьому інтересам майбутніх поколінь. Принципи та правові засади розвитку територіальних громад визначають не лише основні напрями розвитку, але й надають орієнтири для органів місцевого самоврядування у розробці та впровадженні стратегій, спрямованих на вдосконалення життя та задоволення потреб мешканців. Такий підхід покликаний забезпечити стійкий, ефективний та справедливий розвиток громад на основі закріплених в законодавстві принципів.

Загальний огляд етапів розвитку територіальних громад в Україні свідчить про значний прогрес та зміни, спрямовані на зміцнення самоврядування та покращення якості життя на місцевому рівні. Починаючи з процесу децентралізації, коли об'єднуючи мали громади, формується єдина територіальна громада, і закінчуючи сталим розвитком, спрямованим на забезпечення ефективного використання ресурсів та задоволення потреб населення. Цей еволюційний процес створює підґрунтя для сталого, інклюзивного розвитку, в якому територіальні громади є активними учасниками у визначенні та формуванні власного майбутнього. Зазначається важливість діалогу, партнерства та взаємодії між громадами, органами влади та громадянами для досягнення спільних цілей розвитку.

Децентралізація є складним процесом, який має перспективи. Для успішного її впровадження в Україні необхідно вирішити ряд проблем, таких як нерівномірний розвиток територіальних громад, недостатній рівень участі громадян у місцевому

самоврядуванні та недосконалість нормативно-правової бази. Важливо також враховувати політичну, економічну та ідеологічну різноманітність в Україні.

Варто наголосити на викликах розвитку територіальних громад. Серед внутрішніх викликів можна відзначити: тенденцію скорочення населення, застарілу інфраструктуру, низький рівень енергоефективності у громадських будівлях та недостатнє розуміння процесів розвитку громади серед населення. А серед зовнішніх викликів: пандемію COVID-19, війну з російською федерацією та енергетичну кризу.

Дослідження досвіду розвитку територіальних громад у Польщі свідчить про успішний перехід до децентралізованої системи, спрямованої на зміцнення автономії регіонів та підтримку громадянського суспільства. Створення гмін як самоврядних громад сприяло вирішенню економічних та соціальних питань на місцевому рівні. Польський досвід відзначається ефективним розподілом повноважень між центральною та місцевою владою, стратегічним підходом до розвитку регіонів та підтримкою підприємництва. Збалансованість між централізованою та децентралізованою владою створює умови для сталого розвитку та гнучкості вирішення викликів, вказуючи на важливість надання громадам можливості самостійно вирішувати питання свого розвитку.

Список використаних джерел

1. Віче. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Віче> (дата звернення: 05.11.2023).
2. Вєрв. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Вєрв> (дата звернення: 05.11.2023).
3. Витоки місцевого самоврядування. ОФІЦІЙНИЙ ВЕБ-САЙТ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ. URL: <https://kam-pod.gov.ua/nashe-misto/vitoki-mistsevogo-samovryaduvannya>. 22.04.2016.
4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДНИЧИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК У ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ «РОДЗИНКА – 2020». URL: https://eprints.cdu.edu.ua/4046/1/zbihnik_2020.pdf. 23.04.2020.
5. ІСТОРІЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЗА РІЗНИХ ЧАСІВ. Офіційний сайт Бершадської міської ради. URL: <https://radabershad.gov.ua/residents/self-organization/1709-istoriya-miscevogo-samovryaduvannya-za-riznyh-chasiv.html>. 01.02.2021.
6. Про місцеве самоврядування в Україні. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text> (дата звернення: 09.11.2023).
7. Конституція України - Розділ XI. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-xi> (дата звернення: 09.11.2023).
8. Про місцеві державні адміністрації. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 10.11.2023).
9. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-р#Text> (дата звернення: 10.11.2023).
10. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> (дата звернення: 12.11.2023).
11. Про співробітництво територіальних громад. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text> (дата звернення: 12.11.2023).
12. Про засади державної регіональної політики. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 12.11.2023).

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-19#Text> (дата звернення: 15.11.2023).
14. Про утворення та ліквідацію районів. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення: 15.11.2023).
15. Прийнято Постанову "Про призначення чергових місцевих виборів". Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/195899.html> (дата звернення: 15.11.2023).
16. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування затвердив звіт про свою роботу за період третьої сесії. Верховна Рада України. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/197411.html (дата звернення: 15.11.2023).
17. Про утворення та ліквідацію районів. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20#Text> (дата звернення: 16.11.2023).
18. Населення України. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/reference/people/> (дата звернення: 16.11.2023).
19. Гміна. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0> (дата звернення: 19.11.2023)
20. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЙНИХ РЕФОРМ. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/140.pdf> (дата звернення: 19.11.2023)